

عدم تخصیص حقابه، تالاب‌های کشور را به منشأ گرد وغبار تبدیل کرده است

حق خوری از تالاب‌ها!

بیتا میرعلیپی

خیرنگار

چند سالی است که حال تالاب‌های کشور خوب نیست؛ اگر چه کارشناسان محیط زیست، بارها بر نتایج مخرب خشکیدگی این اکوسیستم‌های ارزشمند و تبدیل آنها به منشأ گرد وغبار هشدار داده‌اند اما در عمل نتیجه‌ای حاصل نشده است؛ هر سال بدتر از سال بعد! طبق آخرین آمار منتشر شده، ۴۲ تالاب ارزشمند این مرز و بوم به منشأ گرد وغبار تبدیل شده و ۴۳ درصد دیگر نیز بتاسیل تبدیل شدن به منشأ گرد وغبار را دارند. این در حالی است که با استناد به ماده ۲ قانون حفاظت، احیا و مدیریت تالاب‌های کشور، سازمان حفاظت محیط زیست مکلف است نیاز آبی زیست‌محیطی تالاب‌ها را تعیین کرده و وزارت نیرو باید ضمن تدوین و اجرای برنامه مدون، به تخصیص و تأمین آن اقدام کند؛ بر اساس قانون حفاظت و احیای تالاب‌ها، پرداخت حقابه‌های زیست محیطی پس از مصرف شرب باید در اولویت وزارت نیرو باشد، اما وضعیت تالاب‌های کشور نشان می‌دهد که این قانون به رغم نادیده گرفته شدن، نقض نیز شده است!

■ **پیگیری وضعیت حقابه هستیم**

وضعیت بی‌آبی تالاب‌ها و عدم تأمین حقابه آنها به اندازه‌ای بحرانی شده‌است که چندی پیش «محمد مخبر» معاون اول رئیس جمهور در نامه‌ای به وزیر کشور خواهان ارائه گزارش فعالیت‌های انجام شده پیرامون مدیریت زیست بومی تالاب‌های کشور شد. این در حالی است که پیشتر «علی سلاجقه» رئیس سازمان محیط زیست کشور گفته بود که ما پیگیر وضعیت حقابه از وزارت نیرو هستیم و این وزارتخانه مکلف است وظیفه‌اش را در این خصوص انجام دهد. اما آیا وزارت نیرو تاکنون به وظیفه قانونی خود مبنی بر تأمین حقابه زیست محیطی تالاب‌ها در کشور عمل کرده است؟ سؤال بسیاری از فعالان و کارشناسان محیط زیست این است که چرا وزارت نیرو و سازمان حفاظت محیط زیست تاکنون شفاف عمل نکرده و عدد و آمارهای پرداخت حقابه‌ها را در اختیار رسانه‌ها نگذاشته است؟ طبق گفته «صدیقه مدرس طباطبایی» رئیس گروه منابع آب، پایش و آینده پژوهشی تالاب‌های سازمان محیط زیست، وضعیت

فعلی تالاب‌های کشور بیانگر نبود اراده برای تأمین نیاز آبی آنها توسط شرکت‌های آب منطقه‌ای وابسته به وزارت نیرو بوده و باوجود جلسات، مکاتبات و پیگیری‌های انجام شده، همکاری ثمربخشی از سوی وزارت نیرو صورت نپذیرفته است؛ بعضاً نیز چنانچه اقدامی صورت گرفته، پاسخگوی تأمین نیاز محیط زیستی تالاب‌ها و جلوگیری از آثار تخریبی بلندمدت در آنها نبوده است.

■ **برداشت بی‌رویه آب**

مسعود باقرزاده کریمی کارشناس تالاب‌ها و مشاور آب و فاضلاب کشور، به «ایران» می‌گوید: وزارت نیرو در تأمین حقابه تالاب‌های کشور طبق سند تخصیص عمل می‌کند اما دو عامل مهم (کاهش بارندگی و برداشت‌های غیرمجاز آب) مانع رسیدن آب به تالاب‌ها می‌شود. در حقیقت محیط زیست نیاز آبی تالاب‌ها را به‌صورت بی‌رویه‌ای برداشت شده است. این وضعیت بیشتر به اعتراض رئیس سازمان حفاظت محط زیست منجر شده بود. علی سلاجقه از وزارت نیرو خواسته است که حقابه تالاب‌ها را از سر تالاب‌ها بدهد و برداشت کشاورزان را به پای پرداخت حقابه تالاب‌ها ننویسد.

باقرزاده کریمی برای خلاصی از خشکیدگی تالاب‌ها و تأمین حقابه آنها چند راهکار ارائه می‌دهد؛ اول اینکه حقابه تالاب‌ها در زمستان تأمین شود تا کشاورزان نتوانند این آب را برداشت کنند. از طرفی باید با تمام ابزارهای قانونی و اجرایی، جلوی برداشت غیرمجاز آب‌های سطحی و زیرزمینی گرفته شود. در صورت رعایت این دو مؤلفه می‌توان به تأمین حقابه تالاب‌ها امید بست.

■ **حقابه به‌صورت کامل تأمین نشده است**

در همین ارتباط، بیتالله آذرهوا رئیس اداره حفاظت و احیای تالاب‌های آذربایجان شرقی نیز به «ایران» می‌گوید: سال‌هاست که حقابه تالاب‌های حوضه دریاچه ارومیه به‌صورت کامل تأمین نشده است؛ نمود این موضوع نیز در تالاب‌های قوری گل و قره سلاق مشاهده می‌شود. بخش دیگر وضعیت بد آبی تالاب‌ها به عملکرد سایر دستگاه‌ها مانند بخش جهاد کشاورزی و امور اراضی بازمی‌گردد. از سویی دیگر شاهدیم هیچ برخورد اصولی به تغییر کاربری‌ها

تالاب شادگان

در کناره‌های تالاب انجام نمی‌شود. شاهدیم که به رغم پیگیری و تعیین حقابه تالاب‌ها، هنوز با حفر چاه‌های غیرمجاز مقابله نمی‌شود. کشاورزی ناپایدار و احداث سدها نیز مزید بر علت شده است، اما راهکار این است که سازمان محیط زیست نیاز آبی تالاب‌ها را به‌صورت مشخص تعیین کرده و پس از ابلاغ به وزارت نیرو، تأمین نیاز آبی مشخص شده را نیز پیگیری حقابه تالاب‌ها امید بست.

■ **حقابه‌ها به‌صورت کامل تأمین نشده است**

در همین ارتباط، بیتالله آذرهوا رئیس اداره حفاظت و احیای تالاب‌های آذربایجان شرقی نیز به «ایران» می‌گوید: سال‌هاست که حقابه تالاب‌های حوضه دریاچه ارومیه به‌صورت کامل تأمین نشده است؛ نمود این موضوع نیز در تالاب‌های قوری گل و قره سلاق مشاهده می‌شود. بخش دیگر وضعیت بد آبی تالاب‌ها به عملکرد سایر دستگاه‌ها مانند بخش جهاد کشاورزی و امور اراضی بازمی‌گردد. از سویی دیگر شاهدیم هیچ برخورد اصولی به تغییر کاربری‌ها

- شنبه ۲۸ آبان ۱۴۰۱
- سال بیست و هشتم
- شماره ۸۰۵۶

اجرای راه‌آهن کرمانشاه – خسروی شتاب گرفت

با اختصاص ۶۰۰ میلیارد تومان اعتبار به طرح راه‌هن کرمانشاه – خسروی، عملیات اجرایی این طرح شتاب گرفت.

«مهرداد آهکی»، مدیرکل راه و شهرسازی کرمانشاه با بیان اینکه احداث راه‌آهن کرمانشاه به خسروی یکی از اولویت‌های دولت در استان است به ایرنا گفت: با اتمام این خط، راه‌آهن کرمانشاه از طریق اسلام‌آباد غرب به مرز خسروی اتصال پیدا خواهد کرد. در سفر رئیس‌جمهور به استان کرمانشاه در سال جاری اعتبار خوبی برای تکمیل این طرح اختصاص پیدا کرد که می‌تواند عملیات اجرایی آن را شتاب ببخشد.

مدیرکل راه و شهرسازی استان کرمانشاه اظهار داشت: مسیر ریلی کرمانشاه به مرز خسروی ۲۶۰ کیلومتر طول دارد که عمده عملیات اجرا شده در این خط به طول ۱۰۰ کیلومتر در مسیر کرمانشاه به اسلام‌آبادغرب است که زیرسازی آن تا کنون ۸۲ درصد پیشرفت فیزیکی داشته است.

آهکی تأکید کرد: راه‌آهن کرمانشاه – خسروی علاوه بر برخورداری از کارکرد مسافری، می‌تواند نقش مهمی در حمل بار داشته و چهره اقتصاد استان را دگرگون کند. وی با بیان اینکه این پروژه خطوط ریلی کشور را به عراق و سپس بندر «لاذقیه» در سوریه و اروپا متصل کرده است، افزود: با توجه به موقعیت ممتاز تجاری مرزهای رسمی خسروی و پرویزخان در شهرستان قصرشیرین، تلاش می‌شود این خط ریلی با اولویت تجاری و بازرگانی در کمترین زمان ممکن اجرایی شود. این مقام مسئول خاطر نشان کرد: در همین راستا مراحل آماده‌سازی و ترمیم مسیر ریلی کرمانشاه به تهران نیز به منظور کاهش مدت زمان سیر قطار در این مسیر در دست اجراست که با اتمام آن، سرعت قطارهایی که در این مسیر تردد خواهند کرد از ۶۰ کیلومتر فعلی به ۱۰۰ کیلومتر افزوده خواهد شد.

عرضه زعفران بهایاد به نام زعفران اسپانیا

نپود کارخانه بسته‌بندی و فرآوری محصول زعفران در شهرستان بهاباد یزد باعث شده این محصول به کشور اسپانیا صادر شود و در دیگر کشورهای جهان به نام زعفران اسپانیا به فروش برسد.

«عباس حاجی حسینی»، معاون بهبود تولیدات گیاهی سازمان جهاد کشاورزی یزد با اشاره به اینکه سطح زیر کشت زعفران در استان ۳۳۴ هکتار است، گفت: شهرستان بهاباد با ۳۵۰ هکتار بیشترین سطح زیر کشت زعفران را دارد و پیش‌بینی می‌شود در سال زراعی جاری کشاورزان از هر هکتار ۲ تن زعفران برداشت کنند. وی با بیان اینکه عملکرد محصول زعفران در بهاباد ۴۰۵ کیلوگرم در هکتار است، افزود: ثبت برند زعفران استان، ترویج جایگزینی کشت زعفران به عنوان محصول کم آب و ارتقای سطح کیفی و کمی زعفران از مهم‌ترین هدف برگزاری جشنواره زعفران بوده که اخیراً در استان برگزار شده است.

حاجی حسینی با بیان اینکه شبکه تعاونی روستایی بازمویی قوی برای کشاورزان است، افزود: سازمان جهاد کشاورزی استان یزد با وجود کمبود آب مورد نیاز، در زمینه کشت محصولات کشاورزی تدابیری جدید اندیشیده که آموزش به متولیان کشاورزی در اولویت اول قرار دارد. «علیرضا تیموری» فرماندار بهاباد نیز در این زمینه گفت: آنچه زعفران بهاباد را در گمنامی نگه داشته و متمیز کنی گمان می‌برد که بهاباد در دل کویر یزد مرغوب‌ترین زعفران را دارد، عدم فرآوری این محصول، نبود برند مناسب و اطلاع‌رسانی ناکافی در این زمینه است. فرماندار بهاباد در این باره گفت: متأسفانه به دلیل نبود کارخانه بسته‌بندی و فرآوری محصول زعفران در این شهرستان، این محصول به کشور اسپانیا صادر می‌شود و در دیگر کشورهای جهان به نام زعفران اسپانیا به فروش می‌رسد.

تخصیص اعتبار برای مبارزه با آفات کشاورزی درهرمزگان «مهدی دوستی»، استاندار هرمزگان با تأکید بر لزوم رصد و پایش مستمر آفات و بیماری‌های تهدیدکننده کشاورزی در استان گفت: اعتبارات استانی برای مبارزه با مگس میوه مدیترانه‌ای و سوسک سرخرطومی چنانی تخصیص داده می‌شود.

دوستی با تأکید بر لزوم تلاش در جهت تأمین امنیت و سلامت محصولات کشاورزی در گفت‌وگو با «ایرنا» اظهار داشت: رصد و پایش مستمر آفات و بیماری‌هایی که کشاورزی استان را تهدید می‌کند مورد تأکید است و با توجه به اینکه در حال حاضر مگس میوه مدیترانه‌ای و سوسک سرخرطومی چنانی، مرکبات و نخایلات استان را در معرض تهدید قرار داده است پیگیری تخصیص اعتبارات ملی به منظور ردیابی و مبارزه با این آفات در دستور کار قرار می‌گیرد و برای این مهم از اعتبارات استانی نیز تخصیص بودجه خواهیم داشت. نماینده عالی دولت در استان هرمزگان در بررسی روند طولانی شدن اخذ مجوز آزمایشگاه‌های معین برای تطبیق سوموم در محصولات کشاورزی، تأکید کرد: شکایات سازمان غذا و دارو به‌دلیل اطاله در صدور مجوزهای مورد نیاز به بازرسی نهاد ریاست جمهوری ارسال خواهد شد. وی با اشاره به ظرفیت بندرلنگه در جهت توسعه صادرات محصولات کشاورزی به مقصد بندر خَمد قطر، تصریح کرد: کارهای بزرگی برای توسعه ظرفیت‌های بندری شهرستان بندرلنگه تعریف شده که احداث بندرگاه جدید، الحاق یک هکتار به بندرگاه فعلی، اختصاص ۱۰۰ هکتار زمین برای احداث پارکینگ کانتینری و احداث پروژه کمربندی بندرلنگه از جمله این طرح‌ها است که وضعیت این بندر را برای صادرات محصولات کشاورزی مطلوب‌تر خواهد کرد.

دوستی با تأکید بر لزوم اصلاح گلوگاه‌هایی که سرعت حرکت صادرات گنجان و بخش خصوصی را می‌گیرد، گفت: در صورت ترانزیت در بندر شهید رجایی اصلاحات قابل توجهی اعمال شده که رویه‌ها را در ترانزیت از ۶۸ ساعت به ۳ تا ۵ ساعت کاهش داده است.

مالی محدود هستیم به همین جهت می‌توانیم از ظرفیت و توان روستائیان استفاده کنیم. روستائیان از ما چیز خاصی نمی‌خواهند. آنها از ما طرح، حمایت و نظارت فنی می‌خواهند. دفتر اول میراث‌بانی و فعالیت مردمی موجب شد که روستائیان وشقان مرکزی، استرک و جوشقان کنند و به این ترتیب گردشگر به جای اینکه در شهر مرکز داشته باشد در سطح منطقه پخش می‌شود و از همه قابلیت‌های منطقه به نحو مطلوب استفاده می‌کند.

دانایی نیا به استفاده از ظرفیت مردم روستا معتقد است و می‌گوید حتی با دست خالی هم می‌توان پروژه‌های بسیاری را برای جذب گردشگر در روستاها ایجاد کرد. چنانچه او می‌گوید که دفتر میراث‌بانی را با دست خالی اما با برنامه شروع کرده است؛ امکانات دولتی بسیار محدودی در اختیار ما قرار دارد و به لحاظ سرمایه و پشتیبانی

تصویر

صنایع‌دستی کاشان، اگر برنامه‌ریزی مدونی در روستاها به لحاظ جاذبه‌های طبیعی، تاریخی، مباحث مردم شناسی و غیره صورت بگیرد، اکثریت روستاها ما دارای این قابلیت و ظرفیت هستند که بازدیدکننده و توریست را مستقلاً از اقصی نقاط کشور و دنیا به سمت خودشان جلب کنند و به این ترتیب گردشگر به جای اینکه در شهر مرکز داشته باشد در سطح منطقه پخش می‌شود و از همه قابلیت‌های منطقه به نحو مطلوب استفاده می‌کند.

دانایی نیا به استفاده از ظرفیت مردم روستا معتقد است و می‌گوید حتی با دست خالی هم می‌توان پروژه‌های بسیاری را برای جذب گردشگر در روستاها ایجاد کرد. چنانچه او می‌گوید که دفتر میراث‌بانی را با دست خالی اما با برنامه شروع کرده است؛ امکانات دولتی بسیار محدودی در اختیار ما قرار دارد و به لحاظ سرمایه و پشتیبانی

یک منطقه خاص باشد.
دفتری برای برنامه‌ریزی، مرمت پروژه‌های میراث فرهنگی، گردشگری، احیای بافت‌های تاریخی و محلی و رسیدگی به تخلفات صورت گرفته در منطقه از اعم کارهای این دفتر است.

تعبیر رئیس میراث فرهنگی شهرستان کاشان، از دفتر میراث‌بانی؛ «چراغ همیشه روشن» فعالان میراث فرهنگی و گردشگری در روستاهاست که علاقه‌مندان، دوستداران آثار تاریخی و تحصیلکردگان محلی با تعامل و ارتباط مستمر با اداره میراث فرهنگی برای صیانت از داشته‌های تاریخی و بومی خود تلاش می‌کنند تا با جذب گردشگران موجب رونق اقتصادی و مهاجرت معکوس به روستا شوند.

دانایی نیا به بازدیدهای هفتگی روستایی اشاره می‌کند و می‌افزاید: دو کارگروه گردشگری

در میراث فرهنگی کاشان تعریف شده است. کارگروه گردشگری روستایی و کارگروه گردشگری بافت شهری کاشان، جزو برنامه‌هایی است که در بازدیدهای هفتگی ایجاد شده‌اند. در این بازدیدها با مردم و اهالی منطقه صحبت می‌کنیم و از مشکلات و نقطه نظرات آنان آگاه می‌شویم. میراث‌بانی را الزامی می‌کند. بسیاری از بومیان و روستائیان هم تحصیلات دانشگاهی مرتبط با حوزه میراث فرهنگی و گردشگری را دارند که حضورشان در این زمینه بسیار کارساز است.

■ **میراث‌بانی؛ چراغ همیشه روشن**

دفتر میراث‌بانی، به عنوان یکی از پروژه‌های میراث فرهنگی کشور، در تلاش است که رابطی بین میراث فرهنگی و اتفاقات صورت گرفته در

ایجاد نخستین دفتر میراث‌بانی در کاشان

چراغ اول در روستای پنداس روشن شد

نیلوفر منصوروی

خیرنگار

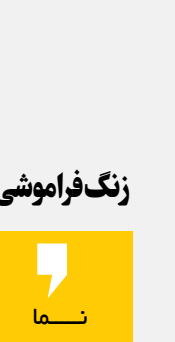
چند روستای کاشان برای شکل‌گیری «دفتر میراث‌بانی» در نظر گرفته شده‌اند که چندی پیش نخستین دفتر میراث‌بانی در روستای پنداس کاشان افتتاح شد و در آینده نزدیک، دومین و سومین دفتر میراث‌بانی هم افتتاح می‌شود.

به گزارش «ایران»، نخستین دفتر میراث‌بانی برای برنامه‌ریزی توسعه گردشگری روستایی کاشان، اخیراً توسط رئیس اداره میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع‌دستی کاشان تعریف شده تا از قابلیت‌ها و ظرفیت‌های بکر و دست‌نخورده مناطق روستایی کاشان برای پذیرش گردشگر و توریست استفاده شود. برنامه‌ریزی صورت گرفته، هم به نفع بومیان و روستائینشان منطقه به جهت تشکیل بازار کار جدید تمام خواهد شد و هم مقاصد جدید سفرهای داخلی را پیش روی طبیعت‌گردان، گردشگران و توریست‌ها قرار می‌دهد.

■ **جذابیت روستاهای اصیل و بکر**

در هیاهوی دنیای مدرن، شهرهای بزرگ با بزرگ‌دورک و شور و حال و هیجان، چنان گردشگران را شیفته خودشان می‌کنند که حتی در قصه‌ها و داستان‌ها هم نظیرش یافت نمی‌شود. اما در این میان، پرسه در زیبایی‌های اصیل و بکر روستاها و ساکنان هکده‌ها می‌تواند جذابیت خاص دیگری داشته باشد. توسعه گردشگری روستایی تیری با دو نشان است که هم جنبه اقتصادی و افزایش در آمد روستایی را رونق می‌دهد و هم باعث پویایی و نشاط اجتماعی در

رنگ فراموشی در مدرسه «قصه‌های مجید»

مدرسه شهید حلییان اصفهان،

مدرسه‌ای قاجاری که به عنوان

سومین مدرسه آلیانس (اتحاد)

دراول آگوست ۱۹۰۱ میلادی (۱۰

مرداد- ۱۲۸ خورشیدی) ۲۲۰

روستاها و ساکنان هکده‌ها می‌تواند جذابیت

خاص دیگری داشته باشد. توسعه گردشگری

روستایی تیری با دو نشان است که هم جنبه

اقتصادی و افزایش در آمد روستایی را رونق

می‌دهد و هم باعث پویایی و نشاط اجتماعی در

رنگ فراموشی در مدرسه «قصه‌های مجید»

مدرسه شهید حلییان اصفهان،

دهه هفتاد بوده است.علی‌رغم ثبت این مدرسه در

فهرست میراث ملی در بهمن ماه سال ۱۳۹۳، این بنا

تاریخی که بخشی از خاطره جمعی مردم را تشکیل

می‌دهد، به علت بی‌توجهی رو به نابودی گذاشته و در

معرض تخریب کامل قرار گرفته‌است. **میزان**

